

*Parlament České republiky*  
**POSLANECKÁ SNĚMOVNA**  
**2012**  
*6. volební období*

**178.**

**USNESENÍ**

*výboru pro evropské záležitosti*  
*z 24. schůze konané dne 12. ledna 2012*

**k Návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o společné evropské právní úpravě  
prodeje /kód dokumentu 15429/11, KOM(2011) 635 v konečném znění/**

---

Výbor pro evropské záležitosti po vyslechnutí informace náměstka ministra  
spravedlnosti JUDr. Filipa Melzera, LL.M., Ph.D., po vyslechnutí zpravodajské zprávy posl.  
Ivany Weberové a po rozpravě

**s c h v a l u j e** stanovisko, které je přílohou tohoto usnesení.

Josef Šenfeld v. r.  
ověřovatel výboru

Ivana Weberová v. r.  
zpravodajka výboru

Jan Bauer v. r.  
předseda výboru

## **Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společné evropské právní úpravě prodeje**

**KOM(2011) 635 v konečném znění, kód Rady 15429/11  
Interinstitucionální spis 2011/0284/COD**

- **Právní základ:**  
Článek 114 Smlouvy o fungování Evropské unie.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**  
17. 10. 2011
- **Datum projednání ve VEZ:**  
16. 11. 2011 (1. kolo)
- **Procedura:**  
Spolurozhodování.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**  
Datované dnem 2. 12. 2012, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 2. 1. 2012 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**  
Návrh je v souladu s principem subsidiarity.
- **Odůvodnění a předmět:**  
Na téma konkrétní podoby evropského smluvního práva se na úrovni Unie vedou rozsáhlé diskuse trvající již déle než jednu dekádu. V této souvislosti lze za první významnější dokument, který přímo pojednává o této otázce, považovat Sdělení o evropském smluvním právu<sup>1</sup> z července 2001, kterým Komise fakticky spustila proces veřejných konzultací o problematice plynoucí z rozdílů ve smluvním právu členských států. Cílem dokumentu bylo určit, kterou ze čtyř nastíněných cest by se v budoucnosti mělo evropské smluvní právo ubírat. Mezi základními variantami přitom nechyběla jak možnost absolutní nečinnosti v této oblasti, tak její protipól spočívající v přijetí jednotného kodexu smluvních závazků. Cesta maximální harmonizace ovšem byla odmítnuta ze strany většiny členských států.

---

<sup>1</sup> KOM(2001)398 v konečném znění.

V návaznosti na to byl v roce 2003 Komisí vypracován Akční plán s podtitulem „Soudější evropské smluvní právo“<sup>2</sup>, v němž představila myšlenku vytvořit referenční rámec společných zásad, terminologie a vzorových pravidel a zároveň novou variantu v podobě opčního nástroje. Společným referenčním rámcem pro evropské smluvní právo (*angl.* Common Frame of Reference, zkr. CFR) se v podstatě rozumí soubor nástrojů a doporučených řešení vycházejících z národních legislativ, jehož primárním účelem je napomáhat unijním institucím při přípravě nové, popř. při zdokonalování stávající legislativy. Opční (neboli volitelný) nástroj naopak skýtá možnost volby evropského práva jako práva rozhodného, a to za předpokladu souhlasného vyjádření obou smluvních stran. Příprava CFR, doprovázená širokým akademickým výzkumem, nakonec vyústila v předložení konečného návrhu (zkr. DCFR) v říjnu 2009, který lze charakterizovat jako značně extenzivní.

Práce na DCFR dále posloužila zvláštní expertní skupině při přípravě dokumentu s názvem Zelená kniha o možnostech politiky pro pokrok směrem k evropskému smluvnímu právu pro spotřebitele a podniky<sup>3</sup> z července 2010. Zelená kniha (a na jejím základě zahájená veřejná debata) se zabývala možnostmi, jak usnadnit přeshraniční transakce, a celkově nastínila sedm variant pro určení nejvhodnějšího nástroje evropského smluvního práva. Ze strany členských států se nejvíce podpory dostalo variantám 1 a 2 – tedy variantám spočívajícím ve zveřejnění souboru modelových pravidel, resp. v jeho využití jakožto oficiální pomůcky pro zákonodárné orgány. Naopak varianty 4 – 7, které jsou krokem k větší harmonizaci, povětšinou narazily na důraznější odpor zúčastněných stran.

Dne 11. října 2011 Evropská komise nicméně předložila návrh nařízení o společné evropské právní úpravě prodeje. Ten se ve své podstatě shoduje s variantou č. 4, když zavádí nepovinný nástroj ve formě nařízení představující alternativní právní úpravu, která má existovat souběžně vedle předpisů národního původu, a to jako režim pro vybrané druhy smluv s mezinárodním prvkem použitelný na základě explicitní dohody stran. Jinými slovy, návrh obsahuje hmotně-právní normy – tzn. konkrétní práva a povinnosti smluvních stran, jež si vybraly tento nástroj jako režim, kterým se bude řídit jejich smluvní vztah.

Primárním cílem, který celý návrh zaštiťuje, je zlepšit podmínky pro fungování vnitřního trhu, který je podle slov Komise oslaben rozdíly mezi vnitrostátními úpravami smluvních závazků. To má maximalizovat přínos jak pro spotřebitele, tak pro podniky. V případě podniků má aplikace stejných pravidel po celé Unii pomoci redukovat náklady na transakce a zároveň umožnit malým a středním podnikům pronikání na nové trhy. Spotřebitelé by naopak měli profitovat ze stejné úrovně ochrany svých práv ve všech členských státech, většího výběru výrobků za nižší ceny a vyšší transparentnosti a informovanosti při uzavírání spotřebitelských smluv.

- **Obsah a dopad:**

Návrh je tvořen vlastním nařízením, které obsahuje pouze 16 článků, a dvěma podrobnějšími přílohami. Zatímco v textu nařízení je stanoven především cíl a předmět právní úpravy, definice základních pojmů, působnost a použitelnost nařízení, příloha I představuje stěžejní část návrhu, když sestává z vlastních hmotně-právních ustanovení uspořádaných do osmi částí a 186 článků.

---

<sup>2</sup> KOM(2003)68 v konečném znění.

<sup>3</sup> KOM(2010)348 v konečném znění.

Společná evropská právní úprava prodeje se má podle předloženého návrhu vztahovat na kupní smlouvy, smlouvy o dodání digitálního obsahu (jako je např. hudba, film nebo počítačové programy) a také na omezený počet služeb spojených s prodejem (např. instalace, údržba aj.). Návrh je aplikovatelný jak na smlouvy uzavírané mezi podnikateli a spotřebiteli (tzv. B2C vztahy), tak na smlouvy uzavírané vzájemně mezi podnikateli, z nichž alespoň jednou ze stran je malý nebo střední podnik (B2B vztahy). Společný evropský režim prodeje je dále koncipován tak, aby se vztahoval čistě na přeshraniční smlouvy, tedy především smlouvy uzavřené distančním způsobem (např. prostřednictvím internetu). Navrhovaná úprava přitom počítá i s možností rozšíření své územní a osobní působnosti na transakce mezi podnikateli, z nichž žádný není malým nebo středním podnikatelem, a také na čistě domácí transakce, a to na základě uvážení členského státu.

Problematicčnost návrhu je spatřována především v následujících souvislostech:

- V první řadě se nelze spokojit s argumentací Komise, která předkládaný nástroj odůvodňuje tím, že za bariérami přeshraničního obchodu primárně stojí právní důvody. Naopak je nutné přihlédnout i k tomu, že **rozhodujícím faktorem jsou často zejména důvody praktické**, jako jsou např. daňové rozdíly, nedostatečná jazyková vybavenost spotřebitelů, neznalost vlastních práv, obecná nedůvěra k transakcím na dálku či přímo preference kamenných prodejen nebo domácího zboží.
- Je navíc dosti pravděpodobné, že by přijetím nařízení mohlo dojít k ještě většímu **znepřehlednění už dnes tak složitých pravidel pro spotřebitele**. Jejich informovanost zpravidla nikdy nebývá taková, aby byli schopni efektivně posoudit výhody a nevýhody právních režimů připadajících v úvahu. V praxi by tak často byli vystaveni ještě větší právní nejistotě.
- Jeden z hlavních důvodů pro přijetí nařízení, který spočívá v **zajištění stejné úrovně ochrany spotřebitelů napříč celou Evropskou unií, by do značné míry měla pokrývat právní úprava obsažená v nové směrnici o právech spotřebitelů** přijaté v říjnu 2011. Tato směrnice, která má být členskými státy implementována do dvou let, zavádí jednotnou právní úpravu přeshraniční podnikatelské aktivity v oblasti prodeje na dálku a mimo obchodní prostory.
- I když má návrh upravovat celý životní cyklus smlouvy, **řešení některých významných okruhů otázek** (např. sankce za porušení smluvních závazků) v něm **chybí** a je proto nutné je posuzovat podle rozhodného hmotného práva.<sup>4</sup>
- V neposlední řadě zůstává návrh **předmětem sporu v otázce zvoleného právního základu a souladu s principem subsidiarity**. V této souvislosti již několik národních parlamentů podalo svá odůvodněná stanoviska pro údajné porušení tohoto principu<sup>5</sup>.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Česká republika souhlasí se základním cílem návrhu, čili s potřebou dále usnadňovat a povzbuzovat přeshraniční obchod. Navržený nástroj však nepovažuje za vhodný a přínosný pro tento účel. Argumenty Komise v této souvislosti shledává jako nedostatečně podložené a nevěrohodné. V první fázi proto bude usilovat o zevrubnější politickou diskusi mezi členskými státy a Komisí v rámci řádné pracovní skupiny Rady EU o obecné potřebnosti a přínosech návrhu. Zároveň bude požadovat hlubší analýzu dopadů navrhovaného nařízení a objasnění argumentace v otázce závažnosti překážek na

---

<sup>4</sup> Bělohávek, A. J., Šrotová, E.: Jednotné evropské smluvní právo, Právní rádce 12/2011.

<sup>5</sup> Ke 4. 1. 2012 již byla vypracována čtyři odůvodněná stanoviska, a to od parlamentních komor v Belgii, Německu, Rakousku a Velké Británii.

vnitřním trhu. Teprve poté by podle ČR měly být zahájeny diskuse o praktické podobě návrhu.

V konkrétní rovině je ČR zejména pro vypuštění všech prvků, které se týkají rozšiřování rozsahu působnosti nástroje na úrovni jednotlivých členských států nebo nařízení jako takového při budoucích revizích. V tomto ohledu sdílí obavy, že by se volitelný nástroj mohl stát mezistupněm a prostředkem k prosazení další unifikace. Gestor dokumentu se také domnívá, že článek 114 SFEU není dostatečným právním základem pro přijetí návrhu v jeho současné podobě.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

V Evropském parlamentu byl návrh přidělen Výboru pro právní záležitosti. Nyní se očekává jeho 1. čtení v plénu.

Návrh je rovněž projednáván v Radě EU ve složení pro spravedlnost a vnitřní věci, která o tomto dokumentu poprvé jednala dne 27. 10. 2011.

- **Závěr:**

Výbor pro evropské záležitosti

1. **o c e ň u j e** snahy Evropské komise o vytvoření lepších podmínek pro fungování vnitřního trhu a zkvalitnění evropské normotvorby v oblasti prodeje;
2. **m á v š a k z a t o**, že předložená varianta nerespektuje stanoviska členských států k jednotlivým variantám obsaženým v Zelené knize o možnostech politiky pro pokrok směrem k evropskému smluvnímu právu pro spotřebitele a podniky KOM(2010) 348 v konečném znění z července 2010 řešící obdobnou problematiku. V těchto otázkách nadále **u p ř e d n o s t ň u j e** méně radikální řešení ve formě opatření pomocné, případně doporučující povahy;
3. **n e p o v a Ź u j e** za vhodné, aby se evropské smluvní právo z hlediska současných potřeb ubíralo cestou rozsáhlé unifikace. Předloženou variantu, která spočívá v nařízení zavádějícím nepovinný nástroj evropského práva prodeje, pak **s h l e d á v á** problematickou, a to jak z hlediska zvoleného právního základu v primárním právu EU, tak z hlediska souladu s principem subsidiarity;
4. **z a s t á v á n á z o r**, že příčiny méně intenzivního zapojování spotřebitelů a malých a středních podniků do přeshraničních transakcí často nespočívají jen v rozdílech mezi národními právními úpravami, ale z velké části také v důvodech praktického charakteru (jako je např. nedostatečná jazyková vybavenost spotřebitelů, neznalost vlastních práv, obecná nedůvěra k transakcím na dálku či preference kamenných prodejen nebo domácího zboží);

5. **s e d o m n í v á** , že přijetím nařízení by mohlo dojít k ještě většímu znepráhlednění soustavy již tak složitých pravidel pro spotřebitele. V této souvislosti zároveň **p o u k a z u j e** na to, že totožný cíl v podobě zajištění stejné úrovně ochrany pro spotřebitele ve všech členských státech sleduje i nedávno přijatá směrnice o právech spotřebitelů, která za tím účelem představuje také konkrétní nástroje;
6. **ž á d á v l á d u** , aby ho informovala o dalším průběhu projednávání Návrhu nařízení o společné evropské právní úpravě prodeje.

Josef Šenfeld v. r.  
ověřovatel výboru

Ivana Weberová v. r.  
zpravodajka výboru

Jan Bauer v. r.  
předseda výboru